

Utbildningsinspektion i gymnasieskolan Rönnowska skolan

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Rönnowska skolan	Antal elever
Gymnasieskola	1 300

Rönnowska skolan har cirka 1 300 elever och personalen uppgår till cirka 160 anställda, varav cirka 120 är lärare. Rönnowska skolan är en skola med i huvudsak yrkesförberedande program och med lång tradition av yrkesförberedande utbildning.

Utbildningen vid skolan omfattar följande program:

- Byggprogrammet (BP)
- Elprogrammet (EC)
- Fordonsprogrammet (FP)
- Hantverksprogrammet (HV)
- Hotell- och restaurangprogrammet (HR)
- Livsmedelsprogrammet (LP)
- Medieprogrammet (MP)
- Teknikprogrammet (TE)

Skolans huvudbyggnad är från mitten av 1800-talet och utgörs av lokaler som har ett militärt förflutet. En del av lokalerna är nybyggnader och det finns även en del lokaler som utgörs av barackliknande byggnader. Viss del av verksamheten finns i lokaler långt från huvudbyggnaden, bland annat hela Fordonsprogrammet, men framförallt inriktningen transport. Även en del av verksamheten inom hotell- och restaurangutbildningens inriktningar restaurang, servering samt hotell finns i lokaler som är relativt långt från huvuddelen av Rönnowska skolan.

Genomförandet av inspektionen i Rönnowska skolan

Skolverket sände den 11 november 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Rönnowska skolan har bestått av undervisningsråden Lotta Kårlind och Göran Arnman samt experten Karl-Gunnar Starck. Besök i Rönnowska skolan påbörjades den 23 februari och avslutades den 5 mars 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Rönnowska skolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Rönnowska skolan genomfördes formella intervjuer med skolledningen, karaktärs- och kärnämneslärare, studie- och yrkesvägledare, kurator, speciallärare, skolsköterska, elever samt föräldrar. Lektioner i såväl karaktärs- som kärnämnen besöktes. I samband med lektionsbesöken fördes också samtal med lärare och elever.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit den attitydundersökning som Helsingborgs kommun nyligen genomfört, Kvalitetsmätning 2003, Qualis samt Rönnowska skolans hemsida på Internet.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

På Rönnowska skolan framkommer olika bilder avseende elevers trivsel på skolan. Föräldrar menar att deras barn trivs bra i skolan. Det finns en stor skillnad mellan programmen och några av de intervjuade eleverna vittnar om att det i klassrummen förekommer att det är allmänt stökigt och att stora delar av elevgruppen skolkar. Från elevers sida framkom också att det finns konflikter mellan olika grupper. Kvalitetsmätning 2003 visar på att 1/4 av eleverna ansåg att alla visade respekt för varandra på skolan och 1/3 ansåg att de ordningsregler och trivselregler som finns på skolan följdes. Samtidigt visar samma undersökning på att över 90 procent hade kamrater på skolan. Den granskningsrapport som presenterar Qualiscertifiering för Rönnowska skolan, daterad 17 februari 2004, visar på att över 90 procent av eleverna kände sig trygga och säkra. Samtidigt fanns det vid mättillfället cirka 80 elever på skolan som inte kände sig trygga/hade inte några kamrater under sin vardag i skolan. Granskningsrapporten stödjer också både elevers utsagor vid inspektörsteamets intervjuer och uppgifterna i Kvalitetsmätning 2003 genom sin beskrivning om att de överenskomna reglerna inte följdes. Vidare visar Kvalitetsmätning 2003 att 3/4 vilket utgör cirka 1 000 av eleverna som inte instämde eller var nöjda med den respekt som visades på skolan. I elevintervjun framkommer att elever inte kommer

överens och att de inte kan arbeta tillsammans. Elever uppfattar att vissa lärare favoriserar elever och att dessa också gynnas vid betygsättning.

Samtliga intervjuade elever menar att de har lust att lära och att denna lust vuxit sedan de kom till Rönnowska skolan.

Föräldrarna anser att deras barn fått ett ökat självförtroende sedan de började på Rönnowska skolan och de uttrycker att det inte finns någon främlingsfientlighet i någon omfattning på skolan. Däremot vittnar lärare och skolledare om att det förekommer främlingsfientlighet bland elever på skolan. När det gäller arbetet med studier menar karaktärsämnelärare att eleverna är vuxna och tar ansvar, även om ansvarstagandet varierar inom skolan.

Inspektörsteamet har vid sitt besök uppfattat klimatet som gott mellan eleverna och mellan elever och lärare. Däremot uppvisar den fysiska miljön på sina ställen spår av nedskräpning från elevernas sida. Lärare vittnar också om att det skett vandalisering i omklädningsrum.

Sammanfattningsvis anser inspektörsteamet att Rönnowska skolan till vissa delar har goda resultat avseende arbetet med normer och värden. Däremot bör skolan arbeta aktivt med att de ordnings- och trivselregler som finns också följs av alla. Detta skapar förutsättningar för att uppnå ett bättre resultat vad gäller trivsel och att alla på skolan visar respekt för varandra. Skolan bör också identifiera och arbeta aktivt med de elever som uppvisar främlingsfientlighet. Därutöver bör Rönnowska skolan även arbeta mer aktivt och insiktsfullt för att de elever som befinner sig på skolan och inte känner sig trygga/inte har några kamrater under sin vardag upplever en känsla av trygghet och kamratskap. Den upplevda bristen på respekt för varandra är ytterligare ett område som skolan bör arbeta mer aktivt med.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Rönnowska skolan är en skola som präglas av program med yrkesämnena. Teknikprogrammet är det som avviker gällande detta genom att ha en större del ämnen som är av mer studieförberedande karaktär. Meritvärden från intaget 2003/04 visar att medelvärde mellan programmen skiftar, där Fordonsprogrammet har lägst ingångsvärde (145) och Hantverksprogrammet högst (245). Övriga program ligger mellan 170 – 185 poäng. Fordonsprogrammet utmärks genom att ha 50 poäng som lägsta meritvärde. För de elever som redovisas i kvalitetsredovisningen för läsåret 2002/03 framgår att Fordonsprogrammet har flest elever som inte uppnår högskolebehörighet (31 procent). För skolan totalt är det 14,6 procent (54 st.) av eleverna som inte uppnår högskolebehörighet. Under läsåret 03/04 har 119 elever av 464 IG som slutbetyg i matematik A, vilket motsvarar cirka 1/4 av eleverna.

Eleverna har liten kännedom om de måldokument som ligger till grund för respektive programs verksamhet. Några elever menar att man får se Skolverkets betygskriterier men får inget stöd i att tolka dessa.

Vad gäller kursen Projektarbete, så är det en stor andel elever med minst betyget G. Det mindre urval av projektarbeten som inspektörsteamet tagit del av visar på god kvalitet och ett stort engagemang från elevernas sida.

Sammanfattningsvis anser inspektörsteamet att Rönnowska skolan bör intensifiera sitt arbete med att öka antalet elever med godkända betyg i kärnämnen. Skolan bör också tillse att måldokumentet är kända för alla elever.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

På Rönnowska skolan finns skolkonferens där gymnasiechefen är ordförande. I skolkonferensen sitter fyra deltagare från personalen och fyra elever från elevrådet, därutöver finns två representanter från närsamhället som inte har rösträtt.

Det finns på skolan ett elevråd med fem representanter från elevernas klassrepresentanter. Klassråden fungerar inte i alla lägen. Några av de intervjuade eleverna menar att det inte finns klassråd medan andra elever menar att de har sådana ibland. Enligt granskningsrapport som presenterar Qualiscertifiering anger nästan hälften av eleverna att de inte är aktiva i något klassråd.

När det gäller elevernas inflytande i vardagen över den egna undervisningssituationen så sker detta i begränsad omfattning. Den tradition som finns inom svensk yrkesutbildning med på förhand givna arbetsuppgifter och övningar ger inget utrymme för elever att påverka innehåll eller uppläggning. De undervisningsmaterial som ligger som grund för ett flertal utbildningar, ex. Elprogrammet och Fordonsprogrammet, har en karaktär av färdig struktur med både innehåll och form vilket försvårar att uppnå de mål som läroplanen föreskriver gällande elevernas inflytande över den egna undervisningens innehåll och upplägg.

Samarbetet med föräldrarna har mer karaktären av att vara en ensidig information från skolan till föräldrarna snarare än att föräldrarna har en reell möjlighet till påverkan på skolans verksamhet. De intervjuade föräldrarna är nöjda med den information de får och uttrycker det som positivt att de kan ringa till klassföreståndarna när de har behov för detta.

Rönnowska skolan har en arbetsplan som nyligen utarbetats under ledning av den nya gymnasiechefen. Vid framtagandet av arbetsplanen har det knutits personer från både ledningen, personal och elever.

I Helsingborgs kommun har Bildningsnämnden tagit fram en drogpolicyplan för gymnasieskolan, vilken inte på ett tydligt sätt anger att drogtest skall vara frivilliga.

Skolan har ett studieavtal som skrivs under av elev och klassföreståndare och som visas upp för vårdnadshavare. Avtalet innehåller sådant som redan framgår av lag- och förordningstext avseende skolans och elevens rättigheter och skyldigheter men också förbindelse att följa skolans/kommunens handlingsplan mot droger vid eventuellt missbruk. Inspektörsteamet fick kännedom om att ett drogtest genomfördes för en grupp elever under en av besöksdagarna.

Sammanfattningsvis anser inspektörsteamet att Rönnowska skolan bör arbeta vidare med att öka elevernas formella inflytande med inriktning i huvudsak mot att förbättra klassrådsverksamheten. Klassråd skall finnas i varje klass.

Rönnowska skolan bör också utveckla arbetsformerna inom delar av yrkesämnen för att ge reella möjligheter för eleverna att kunna påverka och ta ett större ansvar för innehåll och form för sitt lärande. Även inom kärnämnen är det viktigt att elevernas möjligheter till att påverka innehåll och form ökas.

Att en skola agerar aktivt mot drogmisbruk måste betraktas som positivt, men arbetet skall bedrivas i enlighet med gällande författningar. Åtgärder som innebär att gymnasieelever genom tvång åläggs att genomgå drogtester kräver författningsstöd. Någon sådan bestämmelse finns inte i skollagsstiftningen, varför rektorn inte kan uppdra åt personal eller annan att genomföra sådant test.

Studieavtalet med eleven avtalar bort frivilligheten avseende drogtester. Det bör dessutom inte kallas avtal när det egentligen endast beskriver rättigheter och skyldigheter enligt lag- och förordningsbestämmelser. Avtalet har mer karaktären av ordningsregler, vilket bör vara tydligt för eleverna, som faktiskt är i en beroendeställning till skolan.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

På Rönnowska skolan märks tydligt att yrkesämnena är en väsentlig del av den totala verksamheten. En stor del av de lokaler som utgör Rönnowska skolan är lokaler som är anpassade efter de olika yrkesområdenas specifika karaktär. Det finns i undervisningen tydliga kopplingar till kursplanerna och kommande yrkesroll men inte lika tydligt till program- eller läroplansmål. Den sparsamma samverkan som finns mellan kärn- och karaktärsämnena kan också vara ett uttryck för en kunskapssyn där delarna, de enskilda kurserna, får ett större utrymme än helheter som skapar större sammanhang och mening för eleverna.

Samarbetet mellan kärn- och karaktärsämneslärare försvåras ytterligare genom att det inte finns någon naturlig mötesplats och att det på en del av programmen inte finns någon kontinuitet vad gäller kärnämneslärare. Undervisningen i kärnämnen bedrivs i en speciell byggnad som är centralt placerad på skolan vilket tydliggör åtskillnaden mellan kärnämnes- och karaktärsämnesundervisning.

Inspektörsteamet upplever också att den starka yrkestraditionen och viljan att skapa goda yrkesmän/kvinnor som finns på de olika programmen, gör att kärnämnen inte får den framskjutna roll som måldokumentet avser. Det stora antalet reducerade program med reducering i just dessa ämnen förstärker detta intryck.

Fordonsprogrammet har en PRIV- klass som utgör en särskild grupp.

De undervisningsgrupper inspektörsteamet besökt har uppvisat exempel på både individuella och gruppvisa arbetsformer. Under besöken har övervägande delen av eleverna visat intresse och engagemang för sina studier. Undervisningsgrupperna är överlag små.

Inspektörsteamet har också besökt en lektion som inte kan anses uppvisa en standard på undervisning som är acceptabel. Elevernas bristande intresse och engagemang, lektionens uppläggning och de förutsättningar under vilka elevgruppen tillkommit kan ifrågasättas.

Flertalet av yrkesämnen ger eleverna möjlighet till varierande arbetssätt samtidigt som det exempelvis i kurser inom FP och EC finns arbetshäften som till sin karaktär är instruerande och mekaniska i sin utformning. Denna typ av lärandematerial riskerar att utveckla ett oreflekterat överflyttande av text, samtidigt som ett sådant upplägg ger ringa möjligheter för eleverna att påverka innehåll och form. Möjligheten till individualisering riskerar att begränsas till att eleverna endast kan påverka i vilken ordning de ska göra sina arbetsuppgifter, inte kunna få alternativa uppgifter eftersom dessa är desamma för alla.

Flera på skolan anser att elever har fått godkänt betyg i grundskolan trots bristfälliga kunskaper. För dessa elever är det en diskrepans mellan deras faktiska kunskapsnivå och de kunskapskrav som gymnasieskolan förväntar sig och har som utgångspunkt för sin undervisning. Även bristen på fungerande rutiner för övergången mellan grund- och gymnasieskola försvårar Rönnowska skolans arbete med att kunna ge adekvat stöd snabbt till elever med särskilda behov av stöd. Det finns inte upprättade åtgärdsprogram på skolan för de elever som är i behov av stöd. Däremot har beslut om reducerat program diskuterats i olika konstellationer och har alltid resulterat i ett förslag som elev och föräldrar fått godkänna.

Elever som intervjuats anser att de har goda möjligheter att få stöd och hjälp i sina studier om de visar att de behöver detta. Däremot är inte alla elever benägna att visa upp sina brister för lärarna.

När det gäller elever med reducerat program så är Fordonsprogrammet överrepresenterat. Av 52 elever med reducerat program under läsåret 2003/04 är 24 från Fordonsprogrammet. De kurser som reduceras är i huvudsak inom kärnämnen matematik, svenska eller engelska. Några elever har reducerat i både

matematik och svenska. Ämnena matematik och svenska innehåller kurser med kunskapsmål som är betydelsefulla både som grund och för utveckling av kunskaper inom ett flertal yrkesämnen. Lärare menar att elever får reducerat program i stället för att få det stöd de behöver för att lyckas med sina studier. Reducerat program ges främst i svenska B, samtidigt erbjuder skolan stöd i svenska A, engelska A och matematik A.

Elever inom Teknikprogrammet med studiesvårigheter och som är i behov av att reducera programmet rekommenderas att byta program.

Eleverna på MP och EC får inte de 15 veckors APU som föreskrivs i förordningen.

I samband med kursen Projektarbete är det vanligt på skolan att handledning och bedömning görs av en karaktärsämnes- och en kärnämneslärare tillsammans. Medbedömaren har inte alltid erfarenhet av det kunskapsområde som elevens projektarbete avser.

Sammanfattningsvis anser inspektörsteamet att Rönnowska skolan bör utveckla samarbetet mellan olika ämnen och kurser för att skapa större helheter och sammanhang för eleverna samt öka statusen för kärnämnen. Vidare bör skolan utveckla bättre rutiner för att på ett effektivare sätt kunna möta elever som kommer från grundskolan med särskilda behov av stöd samt föra diskussioner om kunskaps- och betygsnivåer med representanter från grundskolan. Rönnowska skolan skall också se över på vilka grunder särskilda undervisningsgrupper skapas och förvissa sig om att dessa grupper erhåller den kvalitet i undervisningen som fordras. Skolan skall också tillse att varje elev får tillgång till medbedömare som har erfarenhet av det kunskapsområde som projektarbetet avser inom ramen för kursen Projektarbete. Rönnowska skolan bör också fortsätta sin strävan att elever på EC och MP får de 15 veckors APU som anges i gymnasieförordningen. Åtgärdsprogram skall upprättas för alla elever i behov av stöd för att kvalitetssäkra överenskommelser och kunna utvärdera vidtagna åtgärder. Tendensen att reducera i stället för att ge stöd och att reducering sker i huvudsak i kärnämnen bör analyseras.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Rönnowska skolans ledningsfunktion är tydlig mellan s.k. områdesrektorer, rektor på strategisk nivå och gymnasiechef som är tillika rektor. Fem av områdesrektorerna är rektorer för ett eller flera program och en områdesrektor är rektor för kärnämnen och individuella val.

Samtidigt framstår denna tydliga skillnad mellan rektorerna för de olika programmen och rektorn för lärarna i kärnämnen som en otydlighet vad gäller ansvaret för undervisningen inom programmen. Rektorn för kärnämnen har inget elevansvar inom något program men samtidigt ansvar för cirka 50 lärare. Lärarna som undervisar inom ett program med samma elever har således olika chefer samtidigt som det för eleverna blir naturligt att det är rektorn för det enskilda programmet som är deras rektor.

Inspektörsteamet har uppmärksammat att det finns olika typer av uppdelningar inom skolan, en mellan programmen som till stora delar är avskilda från varandra både fysiskt och innehållsligt. En annan tydlig uppdelning är mellan kärn- och karaktärsämnen som även dessa avskiljs både fysiskt och innehållsligt. Den sistnämnda uppdelningen befrämjas genom den ledningsstruktur som Rönnowska skolan har.

Varken gymnasiechef, rektorer eller lärare menar att områdesrektorerna generellt har ett pedagogiskt ledarskap, utan hänvisar till de lärar- och arbetslag som finns på skolan. Det är i dessa grupper den pedagogiska utvecklingen förväntas ske. Där finns arbetslagsledare som har till uppgift att driva frågor men som inte har några befogenheter. Det finns också en problematik i att arbetslagen har olika rektorer som har ansvar för olika lärare. Inom skolan sker inte heller på ledningsnivå, eller initierat av ledningen, några systematiska diskussioner om kvalitetssäkring av betyg. Speciellt med utgångspunkt i den nya kursen Projektarbete, med samma mål och betygsriterier för alla elever oberoende av program, blir sådana diskussioner nödvändiga.

Den kvalitetsredovisning som redovisas för läsåret 2002/03 bygger inte på någon arbetsplan eftersom denna upphörde 31 december 2002, utan underlaget för kvalitetsredovisningen är individuella uppdrag som lärarna erhållit. Resultaten är hämtade dels ur egna genomförda enkäter, dels ur Kvalitetsmätning 2003. Kvalitetsredovisningen saknar en analys som bygger på de resultat som anges. Det saknas också angivna åtgärder för att öka kvaliteten i verksamheten. I kvalitetsredovisningen framgår att Ungdomscentrum (UC) redovisar Rönnowska skolans PRIV- klass inom fordon, då UC har genomfört undervisningen i kärnämnen för dessa elever. UC anses i kvalitetsredovisningen ha huvudansvaret för denna elevgrupp. I UC's kvalitetsredovisning framkommer ingen information om dessa elever, utan skolan hävdar att varje skola med PRIV- elever redovisar dessa själv.

Sammanfattningsvis anser inspektörsteamet att Rönnowska skolan bör se över sin ledningsfunktion så att det finns ett helhetsansvar för varje område, där rektorn ansvarar för både elever och alla undervisande lärarna kring en elevgrupp. Rektorerna bör också utveckla det pedagogiska ledarskapet för att säkerställa en positiv utveckling av verksamheten.

Rutiner, resultatsammanställningar och analyser saknas för ett heltäckande, systematiskt kvalitetsarbete, t.ex. för kvalitetssäkring av bedömning och betygsättning. Skolan skall också se till att den lagstadgade kvalitetsredovisningen innehåller åtgärder för det fortsatta utvecklingsarbetet. Vidare skall det klargöras vem som har ansvaret för PRIV- eleverna på Rönnowska skolan och på vilket sätt en kvalitetsutveckling säkras för dessa elever.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Rönnowska skolan erbjuder ett brett utbud av inriktningar inom BP, EC, FP, HR, MP, HV medan det inom LP och TE är lokala inriktningar som gäller, en på vardera. Merparten av eleverna har kommit in på sitt förstahandsval från grundskolan. Även utbudet inom ramen för det individuella valet är brett och ger möjligheter till att välja både fördjupning inom yrkesämnena och kurser av mer allmän karaktär, exempelvis språk, musik, matlagning etc. Den stora bredden av gymnasieprogram ger också möjligheter till individuella val för elever genom att välja grundläggande kurser inom andra yrkesämnena än de som ingår i det egna programutbudet. Det finns också inom skolan ett stort utbud av lokala kurser där ett flertal till vissa delar överlappar nationella kurser, exempelvis kursen HUS1501.

De intervjuade föräldrarna anser att de fått bra information från skolan, både före starten och inför val av inriktning. De vittnar också om möjligheter till byten av inriktning i efterhand.

Sammanfattningsvis anser inspektörsteamet att Rönnowska skolan ger ett brett utbud av valmöjligheter för eleverna. Däremot skall skolan se över sina lokala kurser för att säkerställa att dessa inte överlappar eller innehåller mål som redan finns formulerade i läroplanen.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Rönnowska skolan har med sina lokaler svårt att i alla lägen uppfylla de krav man kan ställa vad gäller tillgänglighet för exempelvis rullstolsburna.

Av de cirka 120 lärare som arbetar på Rönnowska skolan saknar 14 lärarutbildning. Dessa återfinns i huvudsak i karaktärsämnena och är ett resultat av den

brist på lärare i yrkesämnena som finns i hela landet. Det finns fem speciallärartjänster på skolan.

Rönnowska skolans lokaler är i huvudsak ändamålsenliga för att nå de nationella kunskapsmålen. Även utrustning inom yrkesämnena är till stora delar ändamålsenlig. Inom EC anser lärarna däremot att det inte finns undervisningsutrustning som tillgodoser att alla nationella kunskapsmål kan uppnås. Det centralt placerade biblioteket och cafeterian har stora möjligheter att utgöra mötesplatser för eleverna.

På Rönnowska skolan har det tagits ett stort ansvar för att utbilda lärare för att möta de förändrade kompetensbehov som kursen i projektarbete har medfört. Det har genom åren också varit ett antal lärare som genomgått en masterutbildning. Denna utbildning svarar universitetet i Tromsø för, en kompetensutveckling som syftar till att vidga lärarens förmåga till att utveckla den egna undervisningen. De lärare som anställs utan lärarutbildning får en kortare introduktionskurs i samband med sin anställning.

Sammanfattningsvis anser inspektörsteamet att Rönnowska skolan snarast bör tillse att det finns undervisningsmateriel som gör det möjligt för alla elever att uppnå de nationella målen. Skolan bör också fortsätta sin strävan att anställa lärare som har en adekvat lärarutbildning enligt vad som regleras i skollagen.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Rönnowska skolan har flera goda kvaliteter. Skolledningen är medveten om skolans styrkor och brister. Det finns också mycket erfarenhet och kompetens bland personalen. Det finns exempel på god läromiljö. Sammantaget ger det goda förutsättningar för att utveckla skolan vidare.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- arbetet med normer och värden gällande iakttagande av ordnings- och trivselreglerna, motverkande av främlingsfientlighet samt skapande av trygghet och respekt,
- elevernas kunskapsresultat inom kärnämnen,
- elevernas kunskaper om måldokumentet,
- elevernas delaktighet och ansvarstagande över innehåll och former i undervisningssituationen,
- elevernas möjlighet till sammanhang och överblick mellan olika ämnen och kurser,
- diskussioner med grundskolan om kunskaps- och betygsnivåer,
- analyser av hur vissa undervisningsgrupper skapas samt varför oftast kärnämnen reduceras,
- möjligheter att erbjuda APU för eleverna på EC och MP i den omfattning som gymnasieförordningen kräver,
- ansvarsfördelning mellan rektorerna samt pedagogisk ledning och

- studieavtalet bör inte kallas avtal när det egentligen endast beskriver rättigheter och skyldigheter enligt lag- och förordningsbestämmelser. Karaktären av ordningsregler bör tydliggöras för eleverna

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningens krav inte uppfylls. Brister inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Alla elever som befaras att inte nå kunskapsmålen eller av andra skäl behöver särskilt stöd ges inte stödundervisning (8 kap. 1 § gymnasieförordningen).
- Åtgärdsprogram utarbetas inte för elever som behöver särskilda stödåtgärder (8 kap. 1 a § gymnasieförordningen).
- Skolans resultat följs inte tillfredsställande upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen och gäller t.ex. kvalitetssäkring av bedömning och betygssättning. Medbedömare för betygssättning av kursen projektarbete har inte alltid erfarenhet av det kunskapsområde som projektarbetet avser (läroplan för de frivilliga skolformerna avsnitt 2.6 rektors ansvar och 7 kap. 3 § gymnasieförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisning innehåller inte vilka åtgärder skolan avser vidta om målen ej har uppnåtts (1 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Alla klasser har inte klassråd (4 kap. 3 och 4 §§ gymnasieförordningen).
- Alla lokala kurser är inte utformade på ett korrekt sätt (2 kap. 14 § gymnasieförordningen).
- Inom EC saknas materiel som tillgodoser att alla nationella kunskapsmål kan uppnås (5 kap. 21 § skollagen).
- Riktlinjerna för och genomförandet av slumpvisa drogtester i gymnasieskolorna saknar stöd i skolförfattningarna (Skolverkets beslut dnr 51-2003:537).

Datum	Ort
2004-10-08	Lund

Karl-Gunnar Starck

Göran Arnman

Lotta Kårlind